

การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

A Study Of Student Care System Conduct of Schools Under Bangkok
Primary Educational Service Area Office

รัตนา ยืนยง

Rattana Yuenyong

คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

Siam Technology College

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันช่วยเหลือและการแก้ไข และการส่งต่อ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนกลุ่มรัตนโกสินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 254 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมา คือ การส่งเสริมและพัฒนา รองลงมา คือ การคัดกรอง และการป้องกันช่วยเหลือและการแก้ไข ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การส่งต่อ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนกลุ่มรัตนโกสินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ควรปรับปรุงด้านการส่งต่อให้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การดำเนินงาน, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

Abstract

This research Have a purpose To study the operation of the student support system of schools under the Primary Education Service Area Office, Bangkok, in 5 areas, namely, knowing individual students, screening, promotion and development. Prevention, rescue and remediation and referral This research is a quantitative research. The sample used in this research was teachers in Rattanakosin group schools. Bangkok Primary Educational Service Area Office of 254 people by simple sampling method. The research tool was a questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation.

The results of the research of the implementation of the student support system of schools under the Primary Education Service Area Office, Bangkok Overall. When considering each aspect, it was found that the side with the highest mean was individual knowledge of students, followed by promotion and development, followed by Screening and prevention, rescue and remediation, the side with the lowest mean was forwarding. Teachers in the Rattanakosin School Bangkok Primary Educational Service Area Office Should improve the field of forwarding even further

Keyword : Student care system, operation Bangkok, Primary Educational Service Area Office

บทนำ

จากรายงานวิกฤตการณ์ด้านเด็กและเยาวชนในปัจจุบันของเอกสารองค์ความรู้ สำหรับ การพัฒนาทีมงานขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่าเด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบันจำนวนไม่น้อย ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาและสภาพแวดล้อมที่ไม่สร้างสรรค์ในสังคม ทำให้ มีพฤติกรรมแตกต่างไปจากเด็กและเยาวชนในอดีต แม้ว่าผู้ปกครอง ครู อาจารย์ และคนทำงานด้านเด็กจะใช้ความรักความปรารถนาดีอย่างมากมายเพียงใดก็ตามก็ไม่อาจพิทักษ์ ปกป้องและคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้ปลอดภัย หรือมีพฤติกรรมตามที่สังคมคาดหวังได้ จากการประมวลสถิติข้อมูลสถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนของหน่วยงานต่าง ๆ พบว่าเด็กและเยาวชนทั้งที่เป็นนักเรียน ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอื่น ๆ ส่วนหนึ่งมักมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ดังนี้ 1) ตกเป็นทาสของเกมคอมพิวเตอร์ 2) นิยมประลองความเร็วโดยการแข่งรถมอเตอร์ไซด์ 3) ใช้ความรุนแรงในการตัดสินปัญหาและข้อขัดแย้ง 4) มีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้น 5) เข้าถึงสารเสพติดได้ง่าย 6) ขาดหลักยึดเหนี่ยวทางจิตใจไม่เห็นความสำคัญของหลักศาสนา และนอกจากนี้เด็กและเยาวชน ยังมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสังคม เป็นผลมาจากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ดังนี้ 1) ปัจจัยเสี่ยงจากสภาพครอบครัว 2) ปัจจัยเสี่ยงจากโรงเรียน 3) ปัจจัยเสี่ยงจากชุมชนและสังคม 4) ปัจจัยเสี่ยงจากเพื่อน และ 5) ปัจจัยเสี่ยงจากบุคลิกภาพหรือตัวนักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552, น. 8 -12)

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายเร่งด่วนให้สถานศึกษาจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจนจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผลจากการศึกษาสภาพการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพปัญหาที่พบร่วมกันอยู่ในระดับมากและควรได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วน คือ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความเข้าใจพื้นฐานที่ตรงกัน รับทราบและตระหนักถึงความสำคัญและบทบาทของตนเองที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะครูที่ปรึกษาหรือครูแนะแนวควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมในด้านเทคนิคและกระบวนการ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และการคัดกรองนักเรียนรวมทั้งกระบวนการในการทำงานเป็นทีม ผู้บริหาร รวมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรตระหนักและให้ความสำคัญต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบและส่งเสริมให้ระบบดังกล่าวเกิดความเข้มแข็ง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551, น. 11-15)

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ก็ต้องดำเนินการตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเนื่องจาต้องได้รับการประเมินคุณภาพ

การศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียนกระบวนการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ยังได้กำหนดกรอบ แนวคิด ทิศทางการปฏิบัติราชการที่เป็นการส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550, น. 10) จึงเป็นภาระหน้าที่ของสถานศึกษาหรือโรงเรียนในสังกัด ต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านส่งเสริมพฤติกรรม หรือนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนายิ่งขึ้น ขณะเดียวกันก็ป้องกัน และแก้ไขปัญหาการมีพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน ได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่ง สามารถดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันช่วยเหลือและการแก้ไข และการส่งต่อ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ได้เล็งเห็นความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอหน่วยงานต้นสังกัดให้สามารถเป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งนำไปสู่การป้องกัน แก้ไขปัญหาและพัฒนานักเรียนต่อไป

ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าควรได้มีการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อพัฒนางาน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันช่วยเหลือและการแก้ไข และการส่งต่อ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาเสริมสร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ให้เกิดประสิทธิภาพมีประสิทธิผล นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือน้อย่างทั่วถึงทุกคน ส่งผลให้นักเรียนเป็นคนมีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุขตามที่สังคมต้องการ โดยเฉพาะการพัฒนาให้โอกาสของเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะที่อยู่ในระบบโรงเรียนให้สามารถอยู่รอดและได้รับโอกาสการพัฒนาทุกด้าน ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อเติบโตเป็นกำลังของประเทศชาติในอนาคตจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูของโรงเรียนในกลุ่มรัตนโกสินทร์ ประจำปีการศึกษา 2562 จำนวน 13 แห่ง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 734 คน (ที่มา: ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา งานข้อมูลสารสนเทศ กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, 2562)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูของโรงเรียนในกลุ่มรัตนโกสินทร์ ประจำปีการศึกษา 2562 จำนวน 13 แห่ง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 254 คน โดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

ตารางที่ 1 จำนวนครู ในโรงเรียนกลุ่มรัตนโกสินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 13 โรงเรียน

โรงเรียน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)	61	21
โรงเรียนอนุบาลพิบูลเวศม์	96	33
โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์	130	45
โรงเรียนบ้านหนองบอน (นัยนานนท์อนุสรณ์)	48	17
โรงเรียนดาราคาม	29	10
โรงเรียนวัดมหาบุศย์ (พิทักษ์ถาวรคุณ)	46	16
โรงเรียนวัดด่าน	20	7
โรงเรียนโรงเรียนบางบัว (เพ่งตั้งตรงจิตรวิทยาคาร)	72	25
โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 75 เฉลิมพระเกียรติ	26	9
โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ	68	24
โรงเรียนสายน้ำทิพย์	78	27
โรงเรียนวัดอุทัยธาราม	30	10
โรงเรียนประมณนทรี	30	10
รวม	734	254

ที่มา: ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2562

หมายเหตุ : โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 1 เพื่อให้ครบตามจำนวน กลุ่มตัวอย่าง 254 คน

ตัวแปรที่วิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ สถานภาพส่วนบุคคลของครูในโรงเรียนกลุ่มรัตนโกสินทร์ (เพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน)

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา มี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านคัดกรอง 3) ด้านส่งเสริมและพัฒนา 4) ด้านป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข 5) ด้านส่งต่อ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ของ วิโรจน์ สุรสาคร (2550) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของเรื่องที่วิจัย คือ การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร รวมถึงได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทางวิจัยได้แบ่งข้อมูลแบบสอบถาม ออกเป็น 2 ตอน เพื่อให้ครอบคลุมข้อมูลที่ต้องการในการประมวลผลการวิจัย คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยสุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามดังกล่าว จะใช้เกณฑ์ในการให้คะแนนเฉลี่ยในแต่ละระดับชั้น โดยใช้สูตรคำนวณหาช่วงกว้างของชั้นดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น (Interval)} &= \frac{\text{พิสัย (Range)}}{\text{จำนวนชั้น (Class)}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} = 0.8 \end{aligned}$$

ดังนั้น จึงสามารถกำหนดเกณฑ์เฉลี่ยของระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 แปลความว่า การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 แปลความว่า การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 แปลความว่า การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 แปลความว่า การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 แปลความว่า การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขและผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาหรือระดับความคิดเห็น ผู้วิจัยได้นำผลการตรวจสอบคุณภาพมาตรวัดของ

ผู้เชี่ยวชาญมาประเมินดัชนีความสอดคล้องที่มีลักษณะเป็นมาตรฐานประมาณค่า 3 ระดับ โดยให้ค่าน้ำหนักเป็นคะแนน ต่อไปนี้

มีน้ำหนักเหมาะสม หรือ แน่ใจ ให้คะแนน +1	ข้อคำถามนั้นมีความตรงตามเนื้อหา
มีน้ำหนักไม่แน่ใจหรือควรปรับปรุง ให้คะแนน 0	ข้อคำถามนั้นมีความตรงตามเนื้อหา
มีน้ำหนักไม่เหมาะสม ให้คะแนน -1	ข้อคำถามนั้นมีความตรงตามเนื้อหา

หลังจากผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหาและความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยใช้เกณฑ์การพิจารณาซึ่งคำนวณดัชนีความสอดคล้องได้จากสูตร (ณัฐภรณ์ หลาวทอง, 2554) ดังนี้

$$IOC = \frac{R}{N}$$

IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง

R หมายถึง ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

จากการหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ทำการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยผู้วิจัยเลือกข้อคะแนนระหว่าง 0.67 -1.00 มาทำการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรง

นำข้อมูลจากแบบสอบถามจากการทดลองใช้ (Try Out) มาหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.836

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ซึ่งเป็นสถิติที่ใช้เพื่อบรรยายสรุปคุณลักษณะของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างสรุปและแปลความหมายเฉพาะกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายเท่าที่จำเป็นโดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

2. เปรียบเทียบความแตกต่างการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน ดังนี้

2.1 ครูที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกัน ทดสอบโดยใช้ t-test แบบ Independent Sample

2.2 ครูที่มีอายุต่างกัน และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกัน ทดสอบโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการวิจัยเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการคัดกรอง และด้านการป้องกันแก้ไขและช่วยเหลือและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการส่งต่อ

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า การปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูประจำชั้นใช้ระเบียบสะสมในการจัดเก็บข้อมูลด้านความสามารถในการเรียนของนักเรียน รองลงมา คือ ครูประจำชั้นใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) ในการจัดเก็บข้อมูลด้านพฤติกรรมของนักเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูประจำชั้นใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ในการจัดเก็บข้อมูลการแสดงออกด้านอารมณ์ของนักเรียน

1.2 ด้านการคัดกรอง พบว่า การปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูประจำชั้นพิจารณาข้อมูลด้านพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อจัดนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา รองลงมา คือ ครูประจำชั้นวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเพื่อคัดกรองข้อมูลด้านความสามารถในการเรียนของนักเรียน เพื่อจัดนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา และครูประจำชั้นพิจารณาข้อมูลด้านครอบครัวของนักเรียน เพื่อจัดนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูประจำชั้นพิจารณาคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์ของโรงเรียน

1.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนา พบว่า การปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองนักเรียน รองลงมา คือ คณะครูมีการจัดกิจกรรมโฮมรูม คณะครูให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และคณะครูขอความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนานักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ คณะครูจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน

1.4 ด้านการป้องกันช่วยเหลือและการแก้ไข พบว่า การปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูประจำชั้นวิเคราะห์สาเหตุของปัญหานักเรียน ให้คำแนะนำ คำปรึกษาเบื้องต้น รองลงมา คือ ครูประจำชั้นประเมินผลการแก้ไขปัญหานักเรียน ครูประจำชั้นจัดกิจกรรมซ่อมเสริมให้นักเรียน คณะครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียน ครูประจำชั้นชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูประจำชั้นประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง ติดตามผลการแก้ไขปัญหาให้นักเรียน

1.5 ด้านการส่งต่อ พบว่า การปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูประจำชั้นวิเคราะห์ พิจารณาข้อมูลนักเรียนเพื่อส่งต่อภายในสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาต่อการช่วยเหลือต่อครูแนะแนว รองลงมา คือ ครูประจำชั้นประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องในการส่งต่อภายนอกสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาต่อการช่วยเหลือ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูประจำชั้นประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญกับปัญหาของนักเรียนโดยตรงในการส่งต่อภายนอกสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาต่อการช่วยเหลือ

2. ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่มีเพศอายุ และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้านพบว่าด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยรายด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการคัดกรอง ด้านการป้องกันช่วยเหลือและการแก้ไข และด้านการส่งต่อ อภิปรายผลพิจารณาเป็นรายด้าน ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูมีการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก แสดงว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการปฏิบัติงานด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของเสริมฤทธิ์ หวายฤทธิ์ (2552) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษابุรีรัมย์ เขต 2 โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษาให้มีมาตรฐานในการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษابุรีรัมย์ เขต 2 ผลปรากฏว่า มีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.2 ด้านการคัดกรอง ครูมีการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก แสดงว่าครูสามารถคัดกรองและจัดกลุ่มเด็ก ตรงตามเป้าหมาย มีความชัดเจนในเป้าหมายเพื่อการแก้ไขปัญหาของนักเรียนจะมีน้อยลงมีผลต่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือซึ่งบางกรณี จำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน ซึ่งสอดคล้องกับ ปุณยศรีศรี พันธ์วัฒน์ (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนพร้าวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ผลปรากฏว่า ปัญหางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน มีข้อมูลสารสนเทศที่ไม่ถูกต้องไม่เป็นปัจจุบัน และไม่สามารถตรวจสอบได้ การบริหารจัดการยังคงใช้รูปแบบเอกสาร และแฟ้มข้อมูลทำให้เกิดความล่าช้าในการค้นหาข้อมูลจากครูที่ปรึกษา จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนารูปแบบการบริหาร จัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านกระบวนการคัดกรองนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ คือ มีความถูกต้อง มีความสามารถในการตรวจสอบได้และมีความสะดวกในการใช้งาน

1.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ครูมีการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก แสดงว่า ครูเข้าใจหลักการส่งเสริมและพัฒนาเป็นอย่างดีว่าสามารถสนับสนุนนักเรียนทุกคนไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่ม เสี่ยง/มีปัญหา กลุ่มความสามารถพิเศษ ให้มีคุณภาพมากขึ้น ได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้าน ต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติและกลุ่มพิเศษกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับผล พรหมทอง (2555) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ผลปรากฏว่าระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านพบว่าด้านการส่งเสริมและพัฒนา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการป้องกันช่วยเหลือและการแก้ไข ครูมีการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก แสดงว่าครูมีการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูควรให้ความสนใจใส่ใจกับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียน กลุ่มเสี่ยง/ปัญหานั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกัน และการแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกันและ แก้ไขปัญหาของนักเรียน จึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มี คุณภาพของสังคมต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับไพบุลย์ ยิ้มอยู่ (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนนิชากร สำนักงานเขตดินแดง สังกัดกรุงเทพมหานครโดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนนิชากร สำนักงานเขต ดินแดง สังกัด กรุงเทพมหานครให้ดียิ่งขึ้นโดย ผลปรากฏว่า การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามีค่าเฉลี่ยสูงสุด และมีความสำคัญเป็นลำดับต้นๆ เพื่อป้องกันช่วยเหลือและแก้ปัญหาได้จริง

1.5 ด้านการส่งต่อ ครูมีการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก แสดงว่า ครูมีความตระหนักรู้และเห็นความสำคัญของหลักการดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหา ของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้เป็นบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาหรือครู คนใดคนหนึ่งเพียงลำพังความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้น หรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไข ซึ่งครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการได้ตั้งแต่กระบวนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือการคัดกรอง นักเรียน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหาของนักเรียนในแต่ละกรณี ซึ่งสอดคล้องกับศิริ โชคสกุล (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนรัตนโกสินทร์ 9 จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีจุดมุ่งหมาย ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนรัตนโกสินทร์ 9 เพื่อเป็นแนวทาง ในการปรับปรุงพัฒนา และเป็นข้อมูลในด้านการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพ ผลปรากฏว่าสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำและเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้้อย่างเร่งด่วน คือ ด้านการส่งต่อ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลในอนาคต

2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เสริมฤทธิ์ หวายุฤทธิ์ (2552) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษาให้มีมาตรฐานในการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผลการวิจัยโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ไม่ว่า ครูนั้นจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย อายุที่ต่างกัน และมีประสบการณ์การทำงานที่ต่างกันก็มีการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเข้ารับการอบรมการใช้เครื่องมือในการประเมินเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กเรียนร่วม เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ต่าง และมีการสอบถามและแจ้งข้อมูลของนักเรียนกับผู้ปกครอง เพื่อการรู้จักนักเรียนให้มากขึ้น
2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาเด็ก ครูควรวิเคราะห์ข้อมูลจากระเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก และแบบสัมภาษณ์เด็ก เพื่อนำมาทำการจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหาควรมีระบบคัดกรองที่ชัดเจน เป็นระบบ ไม่ซ้ำซ้อน และจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหาเร่งด่วนก่อน
3. ด้านการส่งต่อนักเรียน ครูควรช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา ประสานงานกับครูแนะแนว หรือครูฝ่ายปกครองในการส่งต่อสำหรับนักเรียนที่มีปัญหา ยากต่อการช่วยเหลือ ส่งข้อมูลทั้งที่เป็นเอกสารประจำตัวและข้อมูลที่ได้รับมาโดยเฉพาะ เช่น ข้อมูลที่รับรู้จากการเยี่ยมบ้าน การพูดคุยกับผู้ปกครอง ส่งต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหานักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ วุฒิวิชานันท์. (2550). ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 3. รายงานการศึกษาอิสระ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กรมวิชาการ. (2545). กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการบริหารจัดการแนะแนว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ข้อมูลฝ่ายทะเบียน. (2560). กลุ่มงานสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. ถ่ายเอกสาร.
- ณรงค์ชัย สาไพวัลย์. (2546). การติดตามผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร จังหวัดมหาสารคาม. รายงานการศึกษาอิสระ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธาดา ตามเมืองปัก. (2542). การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนหนองยางพิทยาคม อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นวลอนงค์ บุญฤทธิพงศ์. (2556). ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : พิมพ์ลักษณ์.

- นันทพงศ์ พงษ์ชาติรัตน์. (2546). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญประสพ กุลศรี. (2550). การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชูศรี พันธ์วัฒน์. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนพร้าววิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2555). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ภาควิชาทดสอบและวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 10. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ผล พรหมทอง. (2555). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พัฒนศักดิ์ ภูมิโคกรักษ์. (2552). การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านซับพลู อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิษณุ พงษ์ศรี. (2551). วิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : พรอยเพอร์ตีพริ้นท์.
- พวงรัตน์ เกสรแพทย์. (2544). เอกสารประกอบการสอนการวางแผนการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพบูลย์ ยิ้มอยู่. (2559). การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวิชาวกร สำนักงานเขตดินแดง สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- วิโรจน์ สุรสาคร. (2550). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เรืองยศ อุตสาคร. (2546). การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศิริ โชคสกุล. (2559). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนรัตนโกสินทร์ 9 จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- สุมาลี ทองงาม. (2555). การศึกษาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดโคกอนสนำงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. ปริญญาพุทธศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สายสมร ยุวนิมิ. (2545). เอกสารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- สมพงษ์ แก้วอาจ. (2550). **สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน**. เอกสารประกอบการสอน. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมรภูมิ ขวัญคุ้ม. (2544). **ความพึงพอใจของบุคลากรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อการจัดสวัสดิการภายในมหาวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- เสริมฤทธิ์ หวายุฤทธิ์. (2552). **สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2**. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- อรพรรณ ฤทธิ์มั่น และบัลลังก์ โรหิตเสถียร. (2559). **แถลงข่าวการขับเคลื่อนปฏิรูปการศึกษาและการบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค**. **วารสารกระทรวงศึกษาธิการ**. Retrieved from <http://www.moe.go.th/websm/> 2016/mar/135.html
- Abraham Carmeli. (2010). The importance of innovation leadership in cultivating strategic fit and enhancing firm performance. **The Leadership Quarterly**, 21: 339-349.
- Anne Tonkin. (2016). **Leading Schools for Innovation and Success: Five case studies of Australian principals creating innovative school cultures**. Degree of Doctor of Education in the Graduate, School of Education at the University of Melbourne.
- West (1991). **The preserve teacher's educational training in classroom discipline: A national survey of teacher educational programs**. Dissertation Abstracts International, 55(8), 2348-A. pp. 77-83.
- Goodman et al. (2003). **An analysis of the perception of high school assistant principal for discipline And Supervision in Georgia School**. Dissertation Abstracts International, 60(11), 2348-A. p.1178.
- Teed, C. M. (2002). **Meeting student's social and emotional needs: Elementary teacher's perceptions of counseling in the classroom**. Dissertation Abstracts International, 63(5), 1715-A.